

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
ATHANASIOS RANTOS
prednesené 9. septembra 2021¹

Vec C-238/20

**SIA „Sātiņi-S“
proti
Dabas aizsardzības pārvalde**

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Augstākā tiesa (Najvyšší súd, Lotyšsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Štátna pomoc – Pojem ‚výhoda‘ – Kompenzácia za škody spôsobené na akvakultúre na území sústavy Natura 2000 chráneným voľne žijúcim vtáctvom – Nariadenie (EÚ) č. 717/2014 – Pravidlo *de minimis* – Charta základných práv Európskej únie – Článok 17 – Vlastnícke právo“

I. Úvod

1. Návrh na začatie prejudiciálneho konania bol podaný v rámci sporu medzi lotyšskou spoločnosťou SIA Sātiņi-S a Dabas aizsardzības pārvalde (Úrad na ochranu životného prostredia, Lotyšsko).

2. Tento návrh sa týka výkladu článku 17 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“), článkov 107 a 108 ZFEÚ, ako aj článku 3 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 717/2014² a zaoberá sa otázkami, či platby za škody spôsobené na akvakultúre voľne žijúcim vtáctvom chráneným na území sústavy Natura 2000 podľa smernice 2009/147/ES³ jednak môžu byť nižšie ako vzniknuté straty a jednak predstavujú štátnu pomoc, a ak áno, či patria do pôsobnosti nariadenia o pomoci *de minimis* v sektore rybolovu.

¹ Jazyk prednesu: francúzština.

² Nariadenie Komisie z 27. júna 2014 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* v sektore rybolovu a akvakultúry (Ú. v. EÚ L 190, 2014, s. 45, ďalej len „nariadenie o pomoci *de minimis* v sektore rybolovu“).

³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 20, 2010, s. 7) (ďalej len „smernica o vtáctve“).

II. Právny rámec

A. Právo Únie

1. Charta

3. Článok 17 Charty, nazvaný „Vlastnícke právo“, v odseku 1 stanovuje:

„1. Každý má právo vlastniť svoj oprávnene nadobudnutý majetok, užívať ho, nakladať s ním a odkázať ho. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku, s výnimkou verejného záujmu, v prípadoch a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon, pričom musí byť včas vyplatená spravodlivá náhrada. Užívanie majetku môže byť upravené zákonom v nevyhnutnej miere v súlade so všeobecným záujmom.“

4. Článok 51 Charty, nazvaný „Rozsah pôsobnosti“, stanovuje:

„1. Ustanovenia tejto charty sú pri dodržaní zásady subsidiarity určené pre inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie, a tiež pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie. V dôsledku toho rešpektujú práva, dodržiavajú zásady a podporujú ich uplatňovanie v súlade so svojimi príslušnými právomocami a pri zachovaní obmedzení právomocí Únie, ktoré boli na ňu prenesené zmluvami.

2. Táto charta nerozširuje rozsah pôsobnosti práva Únie nad rámec právomocí Únie, ani nezakladá žiadnu novú právomoc ani úlohu pre Úniu, ani nemení právomoci a úlohy vymedzené v zmluvách.“

2. Smernica o biotopoch

5. Článok 6 ods. 2 smernice 92/43/EHS⁴ stanovuje:

„Členské štáty podniknú primerané kroky, aby sa na osobitne chránených územiach predišlo poškodeniu prirodzených biotopov a biotopov druhov, ako aj rušeniu druhov, pre ktoré boli územia označené za chránené, pokiaľ by takéto rušenie bolo podstatné vo vzťahu k cieľom tejto smernice.“

3. Smernica o vtáctve

6. Článok 4 ods. 4 smernice o vtáctve stanovuje:

„Čo sa týka ochrany oblastí uvedených vyššie v odsekoch 1 a 2, členské štáty prijímú vhodné opatrenia, aby zabránili znečisteniu alebo poškodzovaniu biotopov alebo akýmkoľvek rušivým vplyvom pôsobiacim na vtáctvo, pokiaľ by boli vážne vzhľadom na ciele tohto článku. Členské štáty sa takisto budú snažiť zabrániť znečisteniu alebo poškodzovaniu biotopov mimo týchto chránených území.“

⁴ Smernica Rady z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 1992, s. 7; Mim. vyd. 15/002, s. 102, ďalej len „smernica o biotopoch“).

7. Článok 5 tejto smernice stanovuje:

„Bez toho, aby boli dotknuté články 7 a 9, členské štáty prijímú opatrenia nevyhnutné na vytvorenie všeobecného systému ochrany všetkých druhov vtáctva uvedených v článku 1, zakazujúce najmä:

- a) úmyselné usmrcovanie alebo odchyt akýmkoľvek spôsobom;
- b) úmyselné ničenie alebo poškodzovanie ich hniezd a vajec alebo odstraňovanie ich hniezd;
- c) zber vajec vo voľnej prírode a držbu týchto vajec, a to aj prázdnych;
- d) úmyselné rušenie týchto vtákov, hlavne počas obdobia hniezdenia a výchovy mláďat, pokiaľ by rušenie bolo značné vzhľadom na ciele tejto smernice;
- e) držbu a chov tých druhov vtákov, ktorých lov alebo odchyt je zakázaný.“

8. Článok 9 ods. 1 uvedenej smernice stanovuje:

„Členské štáty môžu udeliť výnimku z ustanovení článkov 5 až 8, ak neexistuje iné uspokojivé riešenie, z nasledujúcich dôvodov:

- a) – v záujme verejného zdravia a bezpečnosti,
 - v záujme leteckej bezpečnosti,
 - aby sa zabránilo závažným škodám na úrode, hospodárskych zvieratách, lesoch, chove rýb a vodnom hospodárstve,
 - na ochranu rastlinstva a živočíšstva;
- b) s cieľom výskumu a vzdelávania, obnovy populácie, navrátenia druhov do ich biotopov a na držbu a chov nevyhnutný na tieto účely;
- c) aby sa za prísne kontrolovaných podmienok a na základe výberu povolil odchyt, držba, chov alebo iné rozumné využívanie určitých vtákov v malom rozsahu.“

4. Nariadenie o pomoci *de minimis* v sektore rybolovu

9. Odôvodnenie 15 nariadenia o pomoci *de minimis* v sektore rybolovu uvádza:

„Na účely transparentnosti, rovnakého zaobchádzania a účinného monitorovania by sa toto nariadenie malo uplatňovať len na pomoc *de minimis*, pri ktorej je možné vopred presne vypočítať ekvivalent hrubého grantu bez akejkoľvek potreby vykonať posúdenie rizika (transparentná pomoc). Takýto presný výpočet sa môže urobiť napríklad v prípade grantov, bonifikácie úrokových sadzieb a obmedzených oslobodení od dane či iných nástrojov so stanovenou hornou hranicou, ktorá zaručuje, že nebude prekročený príslušný strop. Stanovenie hornej hranice znamená, že pokiaľ nie je známa alebo ešte nie je známa presná výška pomoci, členský štát musí vychádzať z predpokladu, že výška pomoci sa rovná hornej hranici, aby sa zabezpečilo, že viacero opatrení pomoci spolu nepresiahne strop stanovený v tomto nariadení, a aby sa dodržali pravidlá kumulácie.“

10. Článok 1 tohto nariadenia, nazvaný „Rozsah pôsobnosti“, stanovuje:

„1. Toto nariadenie sa uplatňuje na pomoc poskytnutú podnikom v sektore rybolovu a akvakultúry s výnimkou:

- a) pomoci, ktorej výška sa stanovuje na základe ceny alebo množstva kúpených výrobkov a výrobkov uvedených na trh;
- b) pomoci na činnosti súvisiace s vývozom do tretích krajín alebo členských štátov, konkrétne pomoci priamo súvisiacej s vyvázanými množstvami, na zriadenie a prevádzkovanie distribučnej siete alebo inými bežnými výdavkami súvisiacimi s vývoznou činnosťou;
- c) pomoci, ktorá je podmienená uprednostňovaním používania domáceho tovaru pred dovážaným;
- d) pomoci na zakúpenie rybárskych plavidiel;
- e) pomoci na modernizáciu alebo výmenu hlavných alebo pomocných motorov rybárskych plavidiel;
- f) pomoci na operácie, ktoré zvyšujú rybolovnú kapacitu plavidla, alebo na zariadenie zvyšujúce rybolovnú kapacitu plavidla;
- g) pomoci na výstavbu nových rybárskych plavidiel alebo dovoz rybárskych plavidiel;
- h) pomoci na dočasné alebo trvalé ukončenie rybolovných činností s výnimkou prípadov, keď bola výslovne stanovená v nariadení (EÚ) č. 508/2014^[5];
- i) pomoci na prieskumný rybolov;
- j) pomoci na prevod vlastníctva podniku;
- k) pomoci na priame opätovné zarybňovanie, pokiaľ sa s ním výslovne nepočíta ako s ochranným opatrením v právnom akte Únie alebo pokiaľ nejde o experimentálne zarybňovanie.

2. Ak podnik pôsobí v sektore rybolovu a akvakultúry a zároveň pôsobí v jednom alebo vo viacerých zo sektorov alebo vykonáva iné činnosti, na ktoré sa vzťahuje nariadenie (EÚ) č. 1407/2013^[6], potom sa uvedené nariadenie vzťahuje na pomoc poskytnutú v súvislosti so sektormi alebo činnosťami podliehajúcimi uvedenému nariadeniu za predpokladu, že príslušný členský štát vhodnými prostriedkami, napríklad oddelením činností alebo rozlíšením nákladov, zaručí, že na činnosti v sektore rybolovu a akvakultúry sa neposkytuje pomoc *de minimis* udelená v súlade s uvedeným nariadením.

3. Ak podnik pôsobí v sektore rybolovu a akvakultúry a zároveň v prvovýrobe poľnohospodárskych výrobkov, na ktoré sa vzťahuje nariadenie Komisie (EÚ) č. 1407/2013

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady z 15. mája 2014 o Európskom námornom a rybárskom fonde, ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (ES) č. 2328/2003, (ES) č. 861/2006, (ES) č. 1198/2006 a (ES) č. 791/2007 a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1255/2011 (Ú. v. EÚ L 149, 2014, s. 1).

⁶ Nariadenie Komisie z 18. decembra 2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 [ZFEÚ] na pomoc *de minimis* (Ú. v. EÚ L 352, 2013, s. 1).

[nariadenie Komisie (EÚ) č. 1408/2013 – *neoficiálny preklad*⁷], potom sa toto nariadenie vzťahuje na pomoc poskytnutú v súvislosti so sektorom rybolovu a akvakultúry za predpokladu, že príslušný členský štát vhodnými prostriedkami, napríklad oddelením činností alebo rozlíšením nákladov, zaručí, že na prvovýrobu poľnohospodárskych výrobkov sa neposkytuje pomoc *de minimis* udelená v súlade s týmto nariadením.“

11. Článok 3 nariadenia o pomoci *de minimis* v sektore rybolovu, nazvaný „Pomoc *de minimis*“, v odsekoch 1 až 3 stanovuje:

„1. Opatrenia pomoci sa považujú za opatrenia, ktoré nespĺňajú všetky kritériá stanovené v článku 107 ods. 1 [ZFEÚ], a preto sú oslobodené od notifikačnej povinnosti stanovenej v článku 108 ods. 3 [ZFEÚ] v prípade, že spĺňajú podmienky stanovené v tomto nariadení.

2. Celková výška pomoci *de minimis*, ktorú členský štát poskytuje jedinému podniku v sektore rybolovu a akvakultúry, nesmie presiahnuť 30 000 [eur] v priebehu obdobia troch fiškálnych rokov.

3. Kumulatívna výška pomoci *de minimis*, ktorú členský štát poskytuje podniku v sektore rybolovu a akvakultúry v období troch fiškálnych rokov, nesmie presiahnuť vnútroštátnu hornú hranicu stanovenú v prílohe.“

12. Článok 4 tohto nariadenia, nazvaný „Výpočet ekvivalentu hrubého grantu“, stanovuje:

„1. Toto nariadenie sa vzťahuje iba na pomoc, pri ktorej je možné vopred presne vypočítať ekvivalent hrubého grantu pomoci bez akejkoľvek potreby vykonať posúdenie rizika (transparentná pomoc‘).

2. Pomoc vo forme grantov alebo bonifikácie úrokových sadzieb sa považuje za transparentnú pomoc *de minimis*.

...

7. Pomoc vo forme iných nástrojov sa pokladá za transparentnú pomoc *de minimis*, ak nástroj stanovuje hornú hranicu, ktorá zabezpečuje, že nebude prekročený príslušný strop.“

B. Lotyšské právo

13. § 4 sugu un biotopu aizsardzības likums (zákon o ochrane druhov a biotopov) zo 16. marca 2000⁸, nazvaný „Právomoci vlády“, v bode 6 stanovuje:

„Vláda stanoví:

...

⁷ Nariadenie Komisie z 18. decembra 2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 [ZFEÚ] na pomoc *de minimis* v sektore poľnohospodárstva (Ú. v. EÚ L 352, 2013, s. 9).

⁸ Latvijas Vēstnesis, 2000, č. 121/122.

6. postupy na určenie výšky strát, ktoré vznikli užívateľom pôdy v dôsledku vážnych škôd spôsobených sťahovavými druhmi živočíchov a osobitne chránenými nelovnými druhmi živočíchov, a minimálne požiadavky, ktoré musia spĺňať potrebné ochranné opatrenia na predchádzanie škodám.“

14. § 10 tohto zákona, nazvaný „Právo vlastníkov alebo užívateľov pôdy na kompenzáciu“, stanovuje:

„1. Vlastníci alebo užívatelia pôdy majú nárok na kompenzáciu z prostriedkov štátneho rozpočtu stanovených na tento účel za vážne škody spôsobené sťahovavými druhmi živočíchov a osobitne chránenými nelovnými druhmi živočíchov, pokiaľ prijali potrebné ochranné opatrenia a na základe svojich vedomostí, schopností a praktických zručností zaviedli ekologické metódy na zabránenie alebo zníženie škôd. Vlastníci alebo užívatelia pôdy nemajú nárok na kompenzáciu, ak so zlým úmyslom prispeli ku vzniku škody alebo k zvýšeniu jej výšky s cieľom získať kompenzáciu.

...

3. Kompenzácia za vážne škody spôsobené sťahovavými druhmi živočíchov a osobitne chránenými nelovnými druhmi živočíchov sa nevypláti, ak vlastník alebo užívateľ pôdy získal iné platby od štátu, miestnej samosprávy alebo Európskej únie, ktoré boli poskytnuté priamo alebo nepriamo za rovnaké obmedzenia hospodárskej činnosti alebo za rovnaké škody spôsobené sťahovavými druhmi živočíchov a osobitne chránenými nelovnými druhmi živočíchov a v súvislosti s ktorými je kompenzácia stanovená v právnych ustanoveniach, alebo ak žiadateľ získa pomoc podľa [nariadenia č. 508/2014].“

15. § 5 lauksaimniecības un lauku attīstības likums (zákon o poľnohospodárstve a rozvoji vidieka) zo 7. apríla 2004⁹, nazvaný „Štátna pomoc a pomoc Európskej únie“, v odseku 7 stanovuje:

„Vláda stanoví pravidlá riadenia a kontroly štátnej pomoci a pomoci Európskej únie pre poľnohospodárstvo, ako aj štátnej pomoci a pomoci Európskej únie pre rozvoj vidieka a rybolov.“

16. Ministru kabineta noteikumi Nr. 558 „De minimis atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtība zvejnniecības un akvakultūras nozarē“ (nariadenie vlády č. 558 o pravidlách účtovania a poskytovania pomoci *de minimis* v sektore rybolovu a akvakultúry) z 29. septembra 2015¹⁰ znie takto:

„1. Toto nariadenie stanovuje pravidlá účtovania a poskytovania pomoci *de minimis* v sektore rybolovu a akvakultúry v súlade s nariadením [o pomoci *de minimis* v sektore rybolovu].

2. Na účely získania pomoci *de minimis* v súlade s podmienkami stanovenými v článkoch 3, 4 a 5 nariadenia [o pomoci *de minimis* v sektore rybolovu] musí žiadateľ o pomoc predložiť poskytovateľovi pomoci žiadosť o pomoc *de minimis* (príloha 1) (ďalej len „žiadosť“). V žiadosti sa uvedie pomoc *de minimis*, ktorú žiadateľ získal v príslušnom roku a v dvoch predchádzajúcich fiškálnych rokoch, ako aj navrhovaná pomoc *de minimis*, bez ohľadu na spôsob, akým sa pomoc poskytuje a kto ju poskytuje. V prípade kumulácie pomoci *de minimis* žiadateľ o pomoc poskytne tiež informácie o inej pomoci získanej pre daný projekt na základe rovnakých oprávnených nákladov. Pri poskytovaní informácií o pomoci *de minimis* a inej plánovanej štátnej pomoci musí

⁹ Latvijas Vēstnesis, 2004, č. 64.

¹⁰ Latvijas Vēstnesis, 2015, č. 199.

žiadateľ o pomoc uviesť tie pomoci, o ktoré požiadal, ale o ktorých poskytovateľ pomoci ešte nerozhodol. Ak žiadateľ o pomoc *de minimis* nikdy predtým nezískal takýto druh pomoci, uvedie vo svojej žiadosti relevantné informácie.

...

17. Ministru kabineta noteikumi Nr. 353 „Kārtība, kādā zemes īpašniekiem vai lietotājiem nosakāmi to zaudējumu apmēri, kas saistīti ar īpaši aizsargājamo nemedijamo sugu un migrējošo sugu dzīvnieku nodarītajiem būtiskiem postījumiem, un minimālās aizsardzības pasākumu prasības postījumam novēršanai“ (nariadenie vlády č. 353 o postupe na určenie výšky strát, ktoré vznikli vlastníkom alebo užívateľom pôdy v dôsledku vážnych škôd spôsobených sťahovavými druhmi živočíchov a osobitne chránenými nelovnými druhmi živočíchov, a o minimálnych požiadavkách, ktoré musia spĺňať ochranné opatrenia na predchádzanie škodám) zo 7. júna 2016¹¹ stanovuje:

„1. Toto nariadenie stanovuje:

1.1. postup na určenie výšky strát, ktoré vznikli vlastníkom alebo užívateľom pôdy v dôsledku vážnych škôd spôsobených sťahovavými druhmi živočíchov a osobitne chránenými nelovnými druhmi živočíchov (ďalej len ‚straty‘);

...

39. Správny orgán musí pri prijímaní rozhodnutia o poskytnutí kompenzácie splniť nasledujúce požiadavky:

39.1. Poskytnúť kompenzáciu s prihliadnutím na obmedzenia sektora a činnosti uvedené v článku 1 ods. 1 [nariadenia č. 1408/2013] alebo v článku 1 ods. 1 nariadenia [o pomoci *de minimis* v sektore rybolovu]...;

39.2. Overiť, či výška kompenzácie nezvyšuje celkovú výšku pomoci *de minimis* prijatej počas príslušného fiškálneho roka a počas dvoch predchádzajúcich fiškálnych rokov na úroveň, ktorá presahuje hornú hranicu pomoci *de minimis* stanovenú v článku 3 ods. 2 nariadenia č. 1408/2013 (hospodárske subjekty pôsobiace v prvovýrobe poľnohospodárskych výrobkov) alebo v článku 3 ods. 2 nariadenia [o pomoci *de minimis* v sektore rybolovu] [hospodárske subjekty pôsobiace v sektore rybolovu a akvakultúry v súlade s nariadením (EÚ) č. 1379/2013¹²]. Pri posudzovaní výšky kompenzácie sa prijatá pomoc *de minimis* posudzuje vo vzťahu k jedinému podniku. ‚Jediný podnik‘ je podnik, ktorý spĺňa kritériá stanovené v článku 2 ods. 2 nariadenia č. 1408/2013 a v článku 2 ods. 2 nariadenia [o pomoci *de minimis* v sektore rybolovu].

40. Do dvoch mesiacov od stanovenia výšky strát [príslušný] úradník prijme buď rozhodnutie o poskytnutí kompenzácie, v ktorom sa stanoví výška kompenzácie, alebo rozhodnutie o zamietnutí.“

¹¹ Latvijas Vēstnesis, 2016, č. 111.

¹² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady z 11. decembra 2013 o spoločnej organizácii trhov s produktmi rybolovu a akvakultúry, ktorým sa menia nariadenia Rady (ES) č. 1184/2006 a (ES) č. 1224/2009 a zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 104/2000 (Ú. v. EÚ L 354, 2013, s. 1).

III. Spor vo veci samej, prejudiciálne otázky a konanie na Súdnom dvore

18. V roku 2002 Sātiņi-S kúpila 600,7 hektárov rybníkov v prírodnej rezervácii sústavy Natura 2000 v Lotyšsku.

19. V roku 2017 Sātiņi-S podala na Dabas aizsardzības pārvalde (Úrad na ochranu životného prostredia) žiadosť o vyplatenie kompenzácie za škody spôsobené na akvakultúre vtáctvom a inými chránenými živočíchmi. Tento úrad zamietol uvedenú žiadosť z dôvodu, že spoločnosti Sātiņi-S už bola poskytnutá pomoc *de minimis* vo výške 30 000 eur za obdobie troch fiškálnych rokov.

20. Sātiņi-S podala proti tomuto rozhodnutiu žalobu na príslušný súd, pričom tvrdila, že kompenzácia za škody spôsobené na akvakultúre chránenými živočíchmi svojou kompenzačnou povahou nepredstavuje štátnu pomoc. Keďže táto žaloba bola zamietnutá tak v prvostupňovom, ako aj v druhostupňovom konaní, Sātiņi-S podala kasačný opravný prostriedok na Augstākā tiesa (Najvyšší súd, Lotyšsko), ktorý rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

- „1. Umožňuje právo na spravodlivú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva zaručeného článkom 17 [Charty], aby kompenzácia poskytnutá štátom za straty spôsobené na akvakultúre na území sústavy Natura 2000 vtáctvom chráneným podľa [smernice o vtáctve] bola podstatne nižšia ako skutočne vzniknuté straty?
2. Predstavuje kompenzácia poskytnutá štátom za straty spôsobené na akvakultúre na území sústavy Natura 2000 vtáctvom chráneným podľa [smernice o vtáctve] štátnu pomoc v zmysle článkov 107 a 108 [ZFEÚ]?
3. V prípade kladnej odpovede na druhú otázku: uplatňuje sa na kompenzáciu, o akú ide vo veci samej, horná hranica pomoci *de minimis* vo výške 30 000 eur stanovená v článku 3 ods. 2 [nariadenia o pomoci *de minimis* v sektore rybolovu]?”

21. Písomné pripomienky predložili Sātiņi-S, lotyšská a írská vláda, ako aj Európska komisia.

22. Na pojednávaní, ktoré sa konalo 3. júna 2021, predniesli svoje ústne pripomienky lotyšská, írská a holandská vláda, ako aj Komisia.

IV. Analýza

A. O prvej prejudiciálnej otázke

23. Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 17 Charty vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby kompenzácia poskytnutá členským štátom za straty spôsobené na akvakultúre na území sústavy Natura 2000 vtáctvom chráneným podľa smernice o vtáctve (ďalej len „sporná kompenzácia“) bola nižšia ako straty skutočne vzniknuté dotknutému podniku.

24. Tento súd uvádza, že kompenzácia za obmedzenie vlastníckeho práva v súlade s článkom 17 ods. 1 Charty musí byť skutočná a účinná, zatiaľ čo v prejednávanej veci sa výška spornej kompenzácie vypočítava najmä s ohľadom na plochu rybníkov a nezohľadňuje počet rýb

zožratých chráneným vtáctvom, takže nepokrýva všetky skutočne vzniknuté straty. Dodáva, že smernica o vtáctve umožňuje členským štátom odchyliť sa od ustanovení tejto smernice, aby zabránili závažným škodám na chove rýb.

25. Sātiņi-S tvrdí, že podľa vnútroštátnej právnej úpravy je nútená znášať 88 % svojich strát, čo znižuje jej konkurencieschopnosť, a že malé akvakultúrne podniky nachádzajúce sa mimo sústavy Natura 2000 majú 100 % krytie vzniknutých strát, čím vzniká nekalá súťaž.

26. Lotyšská a írská vláda tvrdia, že členský štát nemá nijakú povinnosť kompenzovať všetky škody spôsobené chráneným vtáctvom na akvakultúre na území sústavy Natura 2000. Záväzky vyplývajúce zo smernice o vtáctve a smernice o biotopoch nepredstavujú zbavenie vlastníckeho práva, ale skôr kontrolu jeho užívania. Obmedzenie vlastníckeho práva v prejednávanej veci vyplýva zo smernice o vtáctve a sleduje cieľ všeobecného záujmu, konkrétne záujmu na ochrane životného prostredia. Okrem toho táto smernica nestanovuje nijakú kompenzáciu. Lotyšská vláda okrem toho spresňuje, že výška kompenzovaných strát sa vypočítava podľa vzorca, ktorý nepokrýva nevyhnutne všetky vzniknuté straty, a poznamenáva, že lotyšský zákonodarca pristúpi v tomto zmysle k revízii postupu výpočtu spornej kompenzácie a nové kompenzačné opatrenie bude oznámené Komisii ako štátna pomoc.

27. Komisia navrhuje, aby Súdny dvor neodpovedal na prvú prejudiciálnu otázku z dôvodu nedostatku právomoci Súdneho dvora podľa článku 51 ods. 1 Charty. Vypлатenie spornej kompenzácie totiž nepredstavuje vykonanie práva Únie v zmysle tohto ustanovenia, keďže ani smernica o vtáctve, ani smernica o biotopoch nestanovujú kompenzáciu za škody spôsobené pri ich vykonávaní na súkromnom majetku, najmä na rybníkoch akvakultúry. Právo Únie stanovuje len možnosť poskytnúť štátnu pomoc v rámci Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV)¹³, Európskeho námorného a rybárskeho fondu (ENRF)¹⁴ alebo usmernení Európskej únie o štátnej pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach na roky 2014 až 2020¹⁵ a usmernení k preskúmaniu štátnej pomoci pre odvetvie rybolovu a akvakultúry¹⁶.

28. Hneď na úvod uvádzam, že podľa článku 51 ods. 1 Charty, ktorý upravuje jej pôsobnosť, sú ustanovenia Charty určené pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie. Toto ustanovenie potvrdzuje ustálenú judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej sa základné práva zaručené v právnom poriadku EÚ majú uplatniť vo všetkých situáciách, ktoré upravuje právo Únie, avšak nemožno ich uplatniť mimo týchto situácií. Pokiaľ právna situácia nespadá do pôsobnosti práva Únie, Súdny dvor nemá právomoc o nej rozhodnúť a prípadne uvádzané ustanovenia Charty nemôžu samy osebe túto právomoc založiť.¹⁷

29. Smernica o vtáctve a smernica o biotopoch pritom neobsahujú nijaké ustanovenie, ktorého cieľom je zaviesť mechanizmus kompenzácie za škody spôsobené jednotlivcom opatreniami na vykonanie týchto smerníc. Okrem toho sa domnievam, že článok 9 smernice o vtáctve, na ktorý poukázal vnútroštátny súd a ktorý stanovuje, že členské štáty *môžu* udeliť výnimku z požiadaviek tejto smernice okrem iného preto, aby sa zabránilo závažným škodám na chove rýb, nemôže

¹³ Konkrétne článok 30 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1305/2013 zo 17. decembra 2013 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 (Ú. v. EÚ L 347, 2013, s. 487).

¹⁴ Konkrétne článok 54 nariadenia č. 508/2014.

¹⁵ Ú. v. EÚ C 204, 2014, s. 1 (ďalej len „usmernenia v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva“).

¹⁶ Ú. v. EÚ C 217, 2015, s. 1 (ďalej len „usmernenia pre odvetvie rybolovu a akvakultúry“).

¹⁷ Pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. apríla 2021, Profi Credit Slovakia (C-485/19, EU:C:2021:313, bod 37 a citovaná judikatúra).

založiť právo na kompenzáciu. Súdny dvor už v tomto zmysle rozhodol, že aj keď sa normotvorca Únie môže v niektorých oblastiach, v ktorých disponuje širokou mierou voľnej úvahy, akou je poľnohospodárska politika, domnievať, že je potrebné poskytnúť kompenzáciu, z tohto konštatovania nemožno vyvodiť, že by v práve Únie existovala všeobecná zásada, ktorá by stanovovala poskytnutie kompenzácie za každých okolností.¹⁸

30. Z toho vyplýva, že keďže povinnosť náhrady škody nemôže byť založená na práve Únie, vnútroštátne opatrenie stanovujúce, že dotknutý členský štát vyplatí čo i len čiastočnú kompenzáciu za škody spôsobené na akvakultúre na území sústavy Natura 2000 vtáctvom chráneným podľa smernice o vtáctve, nepatrí do pôsobnosti práva Únie, ale výlučne do rámca voľby vnútroštátneho zákonodarcu. V rámci prejudiciálneho konania upraveného v článku 267 ZFEÚ pritom Súdnemu dvoru neprináleží posudzovať výklad ustanovení vnútroštátneho práva ani rozhodnúť, či je výklad tohto práva zo strany vnútroštátneho súdu správny.¹⁹

31. V dôsledku toho sa domnievam, že za okolností prejednávanej veci vyplatenie spornej kompenzácie za obmedzenie vlastníckeho práva zaručeného článkom 17 Charty nepredstavuje vykonanie práva Únie v zmysle jej článku 51 ods. 1 Charty.

32. Preto navrhujem odpovedať vnútroštátnemu súdu tak, že Súdny dvor nemá právomoc odpovedať na prvú prejudiciálnu otázku.

B. O druhej prejudiciálnej otázke

33. Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či sporná kompenzácia predstavuje štátnu pomoc.

34. Tento súd má pochybnosti o tom, že vyplácanie kompenzácií poskytovaných z dôvodu plnenia verejnoprávnych záväzkov, ktoré vyplývajú zo smernice o vtáctve, predstavuje štátnu pomoc. Domnieva sa, že tieto platby predstavujú skôr náhradu za vzniknuté straty v zmysle článku 17 ods. 1 Charty.

35. Lotyšská vláda a Komisia tvrdia, že sporná kompenzácia predstavuje štátnu pomoc. Osobitne poznamenávajú, že obmedzenia vyplývajúce z právnej úpravy Únie a najmä zákonná povinnosť chrániť voľne žijúce živočíchy a strpieť škody, ktoré môžu spôsobiť, predstavujú obvyklé podnikateľské riziko pre podnikateľa v oblasti akvakultúry a že prostredníctvom spornej kompenzácie členský štát znižuje zaťaženie obvykle zaťažujúce niektoré hospodárske subjekty. Okrem toho sporná kompenzácia nezodpovedá žiadnej zo situácií, na ktoré poukázala Komisia, v ktorých judikatúra Súdneho dvora vylúčila existenciu výhody, ale naopak zodpovedá typológii pomoci poskytovanej v súlade s usmerneniami v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva alebo s usmerneniami pre odvetvie rybolovu a akvakultúry.

36. Írska vláda naopak tvrdí, že sporná kompenzácia predstavuje kompenzáciu za vzniknutú škodu alebo kompenzáciu za službu vo verejnom záujme vykonávanú vlastníkom chránenej lokality, ktorému je zverená dodatočná environmentálna zodpovednosť, a teda neposkytuje výhodu v zmysle článku 107 ZFEÚ, ktorá by mohla predstavovať štátnu pomoc. Okrem toho táto kompenzácia nie je ani selektívna, keďže príjemcovia sa nenachádzajú v situácii porovnateľnej so

¹⁸ Pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. mája 2014, Érsekcsanádi Mezőgazdasági (C-56/13, EU:C:2014:352, bod 48 a citovaná judikatúra).

¹⁹ Pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. mája 2014, Érsekcsanádi Mezőgazdasági (C-56/13, EU:C:2014:352, bod 53 a citovaná judikatúra).

situáciou osôb, ktorých lokality neboli označené za chránené lokality. Holandská vláda, ktorá sa zúčastnila pojednávania, tiež tvrdila, že vo veci samej nejde o štátnu pomoc, keďže členský štát je na základe článku 17 ods. 1 Charty povinný vyplatiť kompenzáciu za škody spôsobené dodržiavaním určitých verejnoprávných záväzkov podľa smerníc o vtáctve a o biotopoch, ktoré vedú k neprimeranému a nadmernému zaťaženiu pre vlastníka.

37. Na úvod uvádzam, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora kvalifikácia vnútroštátneho opatrenia ako „štátnej pomoci“ v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ vyžaduje, aby boli splnené všetky nasledujúce podmienky. Po prvé musí ísť o zásah štátu alebo o zásah zo štátnych prostriedkov. Po druhé tento zásah musí byť spôsobilý ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi. Po tretie musí svojmu príjemcovi poskytovať selektívnu výhodu. Po štvrté musí narušať alebo hroziť narušením hospodárskej súťaže.²⁰ Okrem toho pojem „štátna pomoc“ je objektívnym právnym pojmom. Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že článok 107 ods. 1 ZFEÚ nerozlišuje štátne zásahy podľa príčin alebo cieľov, ale vymedzuje ich na základe ich účinkov.²¹

38. Otázka položená vnútroštátnym súdom sa týka najmä toho, či sporná kompenzácia poskytuje vzhľadom na svoj údajne kompenzačnú povahu svojmu príjemcovi výhodu.

39. V tejto súvislosti z ustálenej judikatúry Súdneho dvora tiež vyplýva, že za štátnu pomoc sa považujú zásahy, ktoré akoukoľvek formou môžu priamo alebo nepriamo zvýhodniť podniky, alebo ktoré je nutné považovať za opatrenia predstavujúce hospodársku výhodu, ktorú by prijímajúci podnik za obvyklých trhových podmienok nezískal.²² Za štátnu pomoc sa tak predovšetkým považujú zásahy, ktoré znižujú náklady obvykle zaťažujúce rozpočet podniku a ktoré, hoci nie sú subvenciami v úzkom zmysle slova, majú z toho dôvodu rovnakú povahu a rovnaké účinky.²³ V tejto súvislosti pojem zaťaženie, ktoré za bežných okolností znáša rozpočet podniku, zahŕňa najmä dodatočné náklady, ktoré musia podniky znášať z dôvodu povinností, ktoré sú zákonného, regulačného alebo zmluvného pôvodu, ktoré sa uplatňujú na hospodársku činnosť.²⁴

40. Z toho vyplýva, že existencia výhody nie je spochybnená údajnou „kompenzačnou“ povahou opatrenia, ktorého cieľom je napraviť straty vzniknuté hospodárskemu subjektu v dôsledku uplatnenia povinnosti vyplývajúcej z právnej úpravy Únie alebo kompenzovať škody spôsobené prírodnými javmi súvisiacimi s bežnými podmienkami výkonu predmetnej hospodárskej činnosti.

²⁰ Pozri rozsudky zo 16. marca 2021, Komisia/Poľsko (C-562/19 P, EU:C:2021:201, bod 27 a citovaná judikatúra), a zo 16. marca 2021, Komisia/Maďarsko (C-596/19 P, EU:C:2021:202, bod 33 a citovaná judikatúra).

²¹ Pozri rozsudky z 9. júna 2011, Comitato „Venezia vuole vivere“ a i./Komisia (C-71/09 P, C-73/09 P a C-76/09 P, EU:C:2011:368, bod 94), a z 26. októbra 2016, Orange/Komisia (C-211/15 P, EU:C:2016:798, bod 38).

²² Pozri rozsudok zo 4. marca 2021, Komisia/Fútbol Club Barcelona (C-362/19 P, EU:C:2021:169, bod 58 a citovaná judikatúra).

²³ Pozri rozsudok z 27. júna 2017, Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania (C-74/16, EU:C:2017:496, bod 66 a citovaná judikatúra), ako aj návrhy, ktoré predniesla generálna advokátka Kokott vo veci Komisia/Polsko (C-562/19 P, EU:C:2020:834, bod 32) a vo veci Komisia/Maďarsko (C-596/19 P, EU:C:2020:835, bod 39).

²⁴ Pozri rozsudok Všeobecného súdu z 25. marca 2015, Belgicko/Komisia (T-538/11, EU:T:2015:188, bod 76 a citovaná judikatúra), potvrdený v odvolacom konaní rozsudkom z 30. júna 2016, Belgicko/Komisia (C-270/15 P, EU:C:2016:489, body 36 a 37).

41. Na jednej strane totiž náklady spojené s dodržiavaním záväzných pravidiel určených na ochranu životného prostredia predstavujú bežné prevádzkové náklady podniku pôsobiaceho v sektore akvakultúry.²⁵ V dôsledku toho opatrenia na kompenzáciu týchto nákladov predstavujú zásahy, ktoré znižujú náklady obvykle zaťažujúce rozpočet podniku a musia sa považovať za hospodársku výhodu, ktorú by prijímajúci podnik za obvyklých trhových podmienok nezískal.

42. Na druhej strane zo samotného znenia článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ vyplýva, že pomoc určená na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami je zlučiteľná s vnútorným trhom. Z toho vyplýva, že podľa Zmluvy o FEÚ sa tieto druhy opatrení, hoci majú „kompenzačný“ cieľ, považujú za štátnu pomoc v zmysle odseku 1 tohto článku. Platí to o to viac v prípade škôd spôsobených úplne bežnými a predvídateľnými prírodnými javmi, ako je prelet voľne žijúceho vtáctva. Navyše, ako uviedla Komisia vo svojich písomných pripomienkach, opatrenia určené na kompenzáciu škôd spôsobených chránenými živočíchmi, ktoré sú v odvetví poľnohospodárstva, rybolovu a akvakultúry veľmi časté, sa pravidelne kvalifikujú ako „štátna pomoc“ a podliehajú preskúmaniu zlučiteľnosti v zmysle usmernení v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva²⁶ alebo usmernení pre odvetvie rybolovu a akvakultúry.

43. Okrem toho sporná kompenzácia nepatrí medzi prípady, v ktorých Súdny dvor rozhodol, že štátne príspevky majú právnu povahu podstatne odlišnú od povahy pomoci, a teda vylúčil, že predstavujú výhodu v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, ktorá by mohla byť štátnou pomocou.

44. V prvom rade totiž skutočnosť, ktorú zdôraznil vnútroštátny súd, že sporná kompenzácia bola poskytnutá na základe smerníc o vtáctve a o biotopoch, ani za predpokladu jej preukázania nedokazuje, že táto kompenzácia spĺňa podmienky stanovené judikatúrou „Altmark“²⁷, podľa ktorých opatrenie v prospech podniku povereného záväzkami služby vo verejnom záujme nepredstavuje „výhodu“ v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, ktorá by mohla byť štátnou pomocou.

45. V tejto súvislosti po prvé samotná skutočnosť, že záväzky štátu týkajúce sa územia sústavy Natura 2000 sú uložené podľa práva Únie, konkrétne smernice o vtáctve, sama osebe nestačí na preukázanie, že Sätijı-S bola poverená plnením záväzkov služby vo verejnom záujme jasne definovaných v zmysle prvej zo štyroch kumulatívnych podmienok stanovených touto judikatúrou.²⁸ Naopak, lotyšské orgány v priebehu správneho konania a lotyšská vláda v konaní pred Súdnym dvorom vôbec nekvalifikovali spornú kompenzáciu ako kompenzáciu nákladov verejnej služby, ale kvalifikovali ju ako pomoc (*de minimis*).

²⁵ Okrem toho poznamenávam, že záväzky vyplývajúce najmä z uplatnenia smernice o vtáctve predstavujú len nepriamu príčinu škôd uplatňovaných spoločnosťou Sätijı-S, pričom priamou príčinou týchto škôd je prelet chráneného vtáctva. Hoci smernica o vtáctve zakazuje zabíjanie týchto živočíchov, domnievam sa, že tento extrémny prostriedok je len jedným z možných opatrení – a pravdepodobne nie najúčinnnejším – na ochranu populácie chovaných rýb.

²⁶ Pozri najmä body 390 až 392 týchto usmernení.

²⁷ Rozsudok z 24. júla 2003, Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415). Mimochodom poznamenávam, že kompenzácia nákladov na záväzky služby vo verejnom záujme podľa kritérií stanovených judikatúrou „Altmark“ nepredstavuje prípad, v ktorom *konštatovanie poskytnutia hospodárskej výhody* so sebou neprináša kvalifikovanie predmetného opatrenia ako „štátnej pomoci“ v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ (ako sa uvádza v rozsudku z 26. októbra 2016, Orange/Komisia, C-211/15 P, EU:C:2016:798, bod 44), ale skôr prípad, v ktorom podnik poverený záväzkami služby vo verejnom záujme *v skutočnosti nepožíva nijakú finančnú výhodu* (pozri rozsudok z 9. júna 2011, Comitato „Venezia vuole vivere“ a i./Komisia, C-71/09 P, C-73/09 P a C-76/09 P, EU:C:2011:368, body 90 až 92).

²⁸ Pozri rozsudok z 24. júla 2003, Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415, bod 89).

46. Po druhé zo spisu predloženého Súdneho dvoru nevyplýva, že sú splnené ostatné podmienky stanovené touto judikatúrou. Naopak, aj keď overenie ich splnenia v prejednávanej veci prináleží vnútroštátnemu súdu, *prima facie* sa domnievam, že uvedené podmienky nie sú splnené.²⁹

47. Ďalej je pravda, že v rozsudku *Asteris a i./Grécko a EHS*³⁰ Súdny dvor konštatoval, že náhrada škody, ktorú budú vnútroštátne orgány povinné zaplatiť podnikom ako kompenzáciu za škodu, ktorú im spôsobili, nepredstavuje „štátnu pomoc“ v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Spresnil, že verejná pomoc, ktorá je opatrením verejného orgánu zvýhodňujúcim niektoré podniky alebo výrobky, má úplne inú právnu povahu ako náhrada škody, ktorú sú vnútroštátne orgány povinné prípadne zaplatiť jednotlivcom ako náhradu za ujmu, ktorú im spôsobili, pričom uvedená náhrada škody nepredstavuje pomoc v zmysle článkov 107 a 108 ZFEÚ.

48. Ja sa však domnievam, že výklad podaný v rozsudku z 27. septembra 1988, *Asteris a i./Grécko a EHS* (106/87 až 120/87, EU:C:1988:457), nie je vo veci samej relevantný, keďže prejednávaná vec sa netýka súm dlžných alebo zaplatených na základe mimozmluvnej zodpovednosti dotknutého členského štátu, ale kompenzácie nákladov – vyplývajúcich z regulačných povinností alebo prírodných javov – ktoré znášajú najmä dotknuté podniky v rámci svojej hospodárskej činnosti.³¹

49. Napokon, ako uviedla Komisia vo svojich písomných pripomienkach, je zrejmé, že sporná kompenzácia nie je prípadom vrátenia neoprávnene vybraných poplatkov³² ani prípadom vyplatenia náhrady za vyvlastnenie.³³ V týchto dvoch prípadoch bol členský štát povinný vrátiť neoprávnene vybrané poplatky alebo vyplatiť protihodnotu za nehnuteľnosť, ktorá bola vlastníčkovi vyvlastnená. Na rozdiel od spornej kompenzácie sa platby týkali nákladov, ktoré nemožno kvalifikovať ako náklady, ktoré za obvyklých trhových podmienok zatažujú rozpočet podniku v zmysle judikatúry citovanej v bode 39 vyššie.

50. Preto, hoci v zásade nemožno vylúčiť, že v iných osobitných situáciách by sa kompenzácia za výnimočné zataženie v porovnaní s obvyklými trhovými podmienkami mohla nepovažovať za štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ,³⁴ v prejednávanej veci to tak nie je.

²⁹ Pozri rozsudok z 24. júla 2003, *Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00, EU:C:2003:415, body 90 až 93). Žiadna zo skutočností vo veci samej totiž nenasvedčuje v prvom rade tomu, že kritériá, na základe ktorých sa vypočíta kompenzácia, boli vopred objektívne a transparentne stanovené, ďalej, že kompenzácia neprekračuje sumu, ktorá je potrebná na pokrytie všetkých nákladov alebo časti nákladov vzniknutých pri plnení záväzkov služby vo verejnom záujme, a napokon, že podnik bol vybraný na základe verejného obstarávania umožňujúceho vybrať uchádzača, ktorý je schopný poskytovať tieto služby verejnosti za najnižšiu cenu, alebo že výška nevyhnutnej kompenzácie bola určená na základe analýzy výdavkov, ktoré by stredne veľký podnik, dobre riadený a primerane vybavený na to, aby mohol plniť požiadavky služby vo verejnom záujme, vynaložil pri realizácii týchto záväzkov, zohľadniac pritom súvisiace príjmy, ako aj primeraný zisk pri realizácii týchto záväzkov. Naopak, vnútroštátny súd a lotyšská vláda spresnili, že sporná kompenzácia nie je striktné spojená s výškou škôd skutočne vzniknutých na akvakultúre a môže byť vyššia.

³⁰ Pozri rozsudok z 27. septembra 1988 (106/87 až 120/87, EU:C:1988:457, body 23 a 24).

³¹ Bez opomenutia skutočnosti, ktorú spresnili vnútroštátny súd a lotyšská vláda, že metodika výpočtu spornej kompenzácie zohľadňuje najmä plochu rybníkov, a teda nezodpovedá skutočným stratám vzniknutým ich vlastníkom, takže táto kompenzácia nie je striktné spojená s výškou škôd skutočne vzniknutých na akvakultúre a môže byť vyššia.

³² Pozri rozsudky z 27. marca 1980, *Amministrazione delle finanze dello Stato/Denkavit italiana* (61/79, EU:C:1980:100, body 29 až 32), a z 10. júla 1980, *Amministrazione delle finanze dello Stato/Ariete* (811/79, EU:C:1980:195, bod 15).

³³ Pozri rozsudok Všeobecného súdu z 1. júla 2010, *Nuova Terni Industrie Chimiche/Komisia* (T-64/08, neuverejnený, EU:T:2010:270, body 59 až 63 a 140 až 141).

³⁴ Napríklad v rozsudku z 23. marca 2006, *Enirisorse* (C-237/04, EU:C:2006:197, body 46 až 48), Súdny dvor rozhodol, že vnútroštátna právna úprava, ktorá len zamedzuje zataženiu rozpočtu podniku nákladmi, ktoré by za normálnych okolností neexistovali, neposkytuje tomuto podniku výhodu v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, ktorá môže predstavovať štátnu pomoc. V prejednávanej veci išlo o režim „dvojnásobnej výnimky“, ktorý so zreteľom na prvú výnimku zo všeobecného práva (výnimočná možnosť vystúpenia niektorých akcionárov) stanovoval druhú výnimku určenú na neutralizáciu výhody poskytnutej prvou výnimkou (oslobodenie od povinnosti nahradiť sumu akcií v držbe spoločníkov, ktorí využili výnimočnú možnosť vystúpenia).

51. Navrhujem teda odpovedať na druhú prejudiciálnu otázku tak, že sporná kompenzácia predstavuje „výhodu“ v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, ktorá môže byť štátnou pomocou, pokiaľ sú splnené ostatné stanovené podmienky, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.³⁵

C. O tretej prejudiciálnej otázke

52. Svojou treťou a poslednou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má v prípade, ak sporná kompenzácia predstavuje štátnu pomoc, uplatniť horná hranica pomoci *de minimis* stanovená v článku 3 ods. 2 nariadenia o pomoci *de minimis* v sektore rybolovu.

53. Podľa tohto súdu z článku 1 tohto nariadenia v spojení s jeho odôvodnením 15 vyplýva, že uvedené nariadenie sa *prima facie* neuplatňuje na túto kompenzáciu.

54. Lotyšská vláda a Komisia sa domnievajú, že sporná kompenzácia patrí do pôsobnosti nariadenia o pomoci *de minimis* v sektore rybolovu vzhľadom na skutočnosť, že Lotyšská republika sa rozhodla uplatňovať toto nariadenie.

55. Na účely poskytnutia odpovede na položenú otázku považujem za užitočné rozlišovať medzi *uplatniteľnosťou* nariadenia o pomoci *de minimis* v sektore rybolovu na situáciu, o akú ide v prejednávanej veci, na jednej strane a konkrétnym *uplatňovaním* tohto nariadenia lotyšskými orgánmi na druhej strane.

56. Pokiaľ ide o prvý aspekt, domnievam sa, že v prípade, ak sporná kompenzácia predstavuje „štátnu pomoc“, nariadenie o pomoci *de minimis* v sektore rybolovu je uplatniteľné, keďže v prejednávanej veci sa neuplatňuje žiadna z výnimiek z pôsobnosti tohto nariadenia uvedených v jeho článku 1.

57. Okrem toho odôvodnenie 15 nariadenia o pomoci *de minimis* v sektore rybolovu, na ktoré poukázal vnútroštátny súd, a článok 4 tohto nariadenia predovšetkým spresňujú, že uvedené nariadenie sa vzťahuje iba na pomoc, pri ktorej je možné vopred presne vypočítať ekvivalent hrubého grantu pomoci bez akejkoľvek potreby vykonať posúdenie rizika („transparentná pomoc“), akou sú napríklad granty. Vzhľadom na to, že sporná kompenzácia spočíva v kompenzácii *ex post*, v podstate zodpovedá grantu, keďže umožňuje vopred presne vypočítať ekvivalent hrubého grantu. Podľa môjho názoru teda predstavuje „transparentnú pomoc“ v zmysle tohto istého nariadenia.

58. Pokiaľ ide o druhý aspekt, zdôrazňujem, že keď je nariadenie o pomoci *de minimis* v sektore rybolovu uplatniteľné, členský štát môže buď oznámiť spornú kompenzáciu Komisii na účely jej schválenia ako pomoci zlučiteľnej s vnútorným trhom, alebo ju len kvalifikovať ako pomoc *de minimis*. Z toho vyplýva, že v prejednávanej veci mohli lotyšské orgány legitímne kvalifikovať túto kompenzáciu ako pomoc *de minimis*.

³⁵ Bez toho, aby som chcel zasahovať do právomocí vnútroštátneho súdu, uvediem len, že na základe informácií poskytnutých týmto súdom sa domnievam, že tieto podmienky sú v prejednávanej veci *prima facie* splnené. Po prvé spornú kompenzáciu poskytli priamo štátne orgány zo štátnych prostriedkov, po druhé v rozpore s tvrdením írskej vlády táto kompenzácia je určená len podnikom, ktorým boli rovnako ako spoločnosti Sātiini-S spôsobené straty na akvakultúre na území sústavy Natura 2000 vtáctvom chráneným podľa smernice o vtáctve, a po tretie, keďže trh akvakultúry je otvorený hospodárskej súťaži a obchodu medzi členskými štátmi, je veľmi pravdepodobné, že uvedená kompenzácia môže narušovať hospodársku súťaž a ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi. Ak by vnútroštátny súd potvrdil tieto zistenia, bolo by potrebné dospieť k záveru, že táto kompenzácia predstavuje „štátnu pomoc“ v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

59. Preto navrhujem odpovedať na tretiu prejudiciálnu otázku tak, že členský štát môže uplatniť hornú hranicu pomoci *de minimis* uvedenú v článku 3 ods. 2 nariadenia o pomoci *de minimis* v sektore rybolovu na platby za škody spôsobené na akvakultúre na území sústavy Natura 2000 voľne žijúcim vtáctvom chráneným podľa smernice o vtáctve.

V. Návrh

60. Vzhľadom na predchádzajúce úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálne otázky, ktoré položil Augstākā tiesa (Najvyšší súd, Lotyšsko), takto:

1. Súdny dvor Európskej únie nemá právomoc odpovedať na prvú prejudiciálnu otázku.
2. Kompenzácia poskytnutá členským štátom za straty spôsobené na akvakultúre na území sústavy Natura 2000 vtáctvom chráneným podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva predstavuje „výhodu“ v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, ktorá môže byť štátnou pomocou, pokiaľ sú splnené ostatné stanovené podmienky.
3. Členský štát môže uplatniť hornú hranicu pomoci *de minimis* uvedenú v článku 3 ods. 2 nariadenia Komisie (EÚ) č. 717/2014 z 27. júna 2014 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* v sektore rybolovu a akvakultúry na platby za škody spôsobené na akvakultúre na území sústavy Natura 2000 voľne žijúcim vtáctvom chráneným podľa smernice 2009/147.